30/01/2021

«Το νόημα της εορτής των Τριών Ιεραρχών από την καθιέρωσή της μέχρι σήμερα»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

Διαδικτυακή ομιλία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιεροθέου προς τους Εκπαιδευτικούς της Ναυπάκτου, με θέμα «Το νόημα της εορτής των Τριών Ιεραρχών από την καθιέρωσή της μέχρι σήμερα» πραγματοποιήθηκε σήμερα, Σάββατο 30 Ιανουαρίου, Εορτή των Τριών Ιεραρχών Προστατών της Παιδείας μας.

Ο Σεβασμιώτατος κ. Ιερόθεος είπε ότι η εορτή των Τριών Ιεραρχών μας δίνει την ευκαιρία να βλέπουμε διάφορες πτυχές της ζωής και διδασκαλίας τους. Εφέτος, με την επέτειο των 200 ετών από την Εθνεγερσία του 1821 μας δίνει την ευκαιρία να δούμε ποιο είναι το νόημα της κοινής εορτής των Τριών Ιεραρχών από τότε που καθιερώθηκε μέχρι σήμερα.

Ο Σεβασμιώτατος τόνισε τέσσερα ενδιαφέροντα σημεία.

Πρώτον, η καθιέρωση της κοινής εορτής των Τριών Ιεραρχών έγινε τον 11ο αιώνα, έναν πραγματικά κρίσιμο αιώνα, αφού το δυτικό τμήμα της Ρωμαικής Αυτοκρατορίας είχε αποκοπή από το Δυτικό τμήμα της, όπου αναπτύχθηκε μια ιδιαίτερη θεολογία, η Σχολαστική, αλλά και από την Ανατολή άρχισαν να εισρέουν

οι Οθωμανοί. Επίσης, τον αιώνα αυτόν στην Κωνσταντινούπολη δημιουργούνται διαβρώσεις της ορθοδόξου θεολογίας, αλλά και ανάπτυξη της εμπειρικής θεολογίας με τον άγιο Συμεών τον Νέο Θεολόγο. Έτσι, με την καθιέρωση της κοινής εορτής των Τριών Ιεραρχών ήθελαν να στηριχθούν στις βάσεις του 4ου αιώνος, τότε που οι Τρεις Ιεράρχες έκαναν έναν δημιουργικό διάλογο μεταξύ Χριστιανισμού και Ελληνισμού και απάντησαν στα διάφορα ρεύματα της εποχής τους.

Δεύτερον, ο Ιωάννης Μαυρόπους Επίσκοπος Ευχαίτων, ήταν εκείνος που συνέλαβε αυτό το νόημα της κοινής εορτής των Τριών Ιεραρχών. Ήταν λόγιος, ποιητής, είχε σχέση με τον Πατριάρχη Μιχαήλ Κηρουλάριο, τον Αυτοκράτορα Κωνσταντίνο Θ΄ Μονομάχο και τον Μιχαήλ Ψελλό. Είχε ισχυρά αντανακλαστικά και συνέλαβε την επικαιρότητα της διδασκαλίας των Τριών Ιεραρχών, για να απαντηθούν τα διάφορα θεολογικά ρεύματα της εποχής του.

Τρίτον, η εορτή των Τριών Ιεραρχών διαπέρασε όλη την περίοδο της Τουρκοκρατίας, εθεωρείτο ως Εθνική εορτή, και καθόριζε το νόημα της Παιδείας των Ρωμηών. Ιδιαίτερα ο λόγος του Μεγάλου Βασιλείου προς τους νέους, που θα ωφεληθούν από τους λόγους των Ελλήνων έπαιξε σημαντικό ρόλο.

Τέταρτον, η εορτή των Τριών Ιεραρχών καθιερώθηκε επισήμως ως εορτή της Παιδείας και των Γραμμάτων στο νέο Ελληνικό Κράτος μετά την Επανάσταση του 1821. Όμως, ταυτόχρονα μετά την Εθνεγερσία, όπως και πριν, πέρασαν στο νέο Κράτος τα πρότυπα της δυτικής παιδείας και θεολογίας. Έτσι σήμερα διδάσκεται παράλληλα και η θεολογία των Τριών Ιεραρχών και η δυτική παράδοση και θεολογία.

Ο Σεβασμιώτατος κατέληξε ότι αυτό που συνέλαβε ο άγιος Ιωάννης Επίσκοπος Ευχαίτων του Πόντου τον 11ο αιώνα, πρέπει να διαποτίση και εμάς που ζούμε στον 21ο αιώνα. Πρέπει να στηριχθούμε στην Παράδοσή μας, βάσει των αρχών του 4ου αιώνος με την διδασκαλία των Τριών Ιεραρχών και του 14ου αιώνος με την διδασκαλία του αγίου Γρηγορίου του Παλαμά. Με αυτές τις προϋποθέσεις πρέπει και να συνομιλήσουμε δημιουργικά με όλα αυτά τα σύγχρονα ρεύματα που έρχονται στην Ελλάδα από την Δύση και την Ανατολή, όπως έκαναν οι Τρεις Ιεράρχες, αποφεύγοντας τα δύο άκρα, δηλαδή τον φονταμενταλισμό και την εκκοσμίκευση..